

1989, 19. března – Sdělení VONS č. 955 „Jaromír Němec a Pavel Dudr odsouzení“ o hlavním líčení s Pavlem Dudrem a Jaromírem Němcem u Okresního soudu v Kroměříži a jejich odsouzení pro trestný čin pobuřování k podmíněným trestům odnětí svobody.

Ve dnech 6. – 9. 3. 1989 proběhlo u Okresního soudu v Kroměříži, jehož senátu předsedal JUDr. Vlastimil Mikulěnka, hlavní líčení v trestní věci proti Jaromíru Němcovi a ing. Pavlu Dudrovi obžalovaným pro trestný čin podle ustanovení § 100/1a, 3a tr. zákona. Obžaloba byla podána v září 1986 u Okresního soudu v Gottwaldově.¹ Více než dva roky trval kompetenční spor ohledně místní a věcné příslušnosti. Na základě stížnosti pro porušení zákona rozhodl nejvyšší soud, že věc má projednat Okresní soud v Kroměříži.

Oba obžalovaní byli viněni z toho, že v letech 1980 až 1985 shromažďovali a rozmnožovali písemnosti, které jsou nepřátelsky zaměřené proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a s těmito písemnostmi seznamovali větší počet osob.² Poněvadž při tom údajně používali rozmnožovací techniky, kvalifikovala obžaloba jejich jednání podle odstavce 3a/§ 100 tr. zákona a hrozí jim proto trest odnětí svobody od jednoho roku do pěti let.

Oba obžalovaní při hlavním líčení jakoukoli vinu popřeli. Celé trestní stíhání označili za absurdní a anachronické s ohledem na skutečný současný vývoj společnosti v SSSR, Polsku, Maďarsku a konečně i s ohledem na společenské změny v našem státě.

Pobuřování se měli obžalovaní dopustit shromažďováním, rozmnožováním a rozšiřováním periodik jako jsou Informace o Chartě 77, Informace o církvi, časopisy Listy a Svědectví, ale i jednotlivých statí, jako je úvaha Karla Čapka „Proč nejsem komunistou“, eseje Václava Havla „Moc bezmocných“ a „Politika a svědomí“, jeho hra „Protest“, a „Nežít se lží“ Alexandra Solženicyna. Mezi zajištěnou literaturou byla i díla Jaroslava Seiferta a Bohumila Hrabala a mnoho písemností převážně náboženského charakteru.

Během hlavního líčení předseda senátu opakovaně, a to přes protesty obhájců, porušoval trestní řád. Např. přerušoval svědky, svévolně doplňoval a měnil jejich výpovědi, které pak tendenčně protokoloval, aby potvrdzovaly obžalobu. Soud rovněž přečetl revizní znalecký posudek Kriminalistického ústavu v Praze,³ ačkoli obžalovaní a jejich obhájci trvali na výsledku znaleců. Tímto revizním posudkem byl zpochybněn původní znalecký posudek, přičemž se soud ani nepokusil odstranit rozpory mezi oběma posudky. Nevyhověl ani návrhům obhájců na slyšení dalších osmi svědků. Soud zamítl návrh obhajoby, aby byl znaleckým posudkem podán důkaz, že inkriminované písemnosti mají pobuřující charakter.

Dne 8. 3. bylo hlavní líčení přerušeno do 13 hodin, kdy měl být vyhlášen rozsudek. V uvedené dobu však vyhlášen nebyl a hlavní líčení bylo odročeno bez jakéhokoli zdůvodnění na další den odpoledne. Na dotazy obhájců, zda je líčení odročeno za účelem vyhlášení rozsudku, či zda soud hodlá opět přikročit k důkaznímu řízení, nebyl předseda senátu schopen odpovědět. Z jeho jednání byla patrna nerozhodnost, jak se postavit k námitkám obhajoby, že při hlavním líčení byl porušován zákon.

Dne 9. 3. ve 14.30 hod. pokračovalo hlavní líčení čtením listinných důkazů, a to i přesto, že obžalovaní trvali na odročení jednání pro nepřítomnost obhájce.⁴ Soud zejména uváděl citáty z pojednání „Nacismus a katolická církev“, z eseje Václava Havla „Politika a svědomí“, z textu Milana Šimečky „Společenství strachu“ a dále pak z veršů kulturního undergroundu.

Po doplnění dokazování soud vyhlásil rozsudek, jímž uznal Jaromíra Němce vinným spácháním trestného činu pobuřování podle § 100/1a tr. zákona a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na 3 roky. Ing. Pavla Dudra uznal vinným trestným činem podle § 100/1a, 3a tr. zákona a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců s podmíněným odkladem na 3 roky. U obou obžalovaných byl vysloven trest propadnutí věcí, který se týká psacích strojů, cyklostylů, papírů a ostatních technických potřeb. O odňatých písemnostech bude vedeno další řízení. Ani obžalovaní ani prokurátor se k rozsudkům nevyjádřili.⁵ V ústním odůvodnění rozsudku si předseda

senátu neodpustil kritiku obhájců a vytykal jim, že se zabývali nepodstatnými věcmi a že záměrně zdržovali jednání. Byla na něm patrna nelibost nad skutečností, že se obhajoba nechová jako součást obžaloby.

Hlavního líčení se mohli bez překážek zúčastnit přátelé obžalovaných. Relativně mírné tresty nemohou ospravedlnit nemravnost postupu státní moci, která systematicky stíhá každý svobodný projev občanů a ignoruje přitom jak čs. právní řád, tak i mezinárodní závazky, k nimž se tak halasně přihlašuje.

O případu jsme informovali ve sděleních č. 486, 490, 519, 548, 577, 809, 884 a 913.⁶

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 6, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ Obžaloba podaná 11. 9. 1986 okresním prokurátorem v Gottwaldově je uložena in: OS v Kroměříži, soudní spis k případu Jaromíra Němce a Pavla Dudra, spis. zn. 1 T 156/88; též LP, Sb. VONS, inv. č. 28, sign. I/1, kart. 14.
- ² V rozsudku vynesenému senátem složeným z předsedy JUDr. Vlastimila Mikulenky a soudců Zdeňka Čády a Jaroslava Drobila byli oba obžalovaní shledáni vinnými tím, že „od roku 1980 do poloviny listopadu 1985 v Gottwaldově, protože nesouhlasili s politickospolečenským vývojem v naší republice, shromažďovali tiskoviny založené v přílohách vyšetřovacího spisu, které jsou svým obsahem pobuřující a nepřátelsky zaměřené proti socialistickému, společenskému a státnímu zřízení naší republiky, přičemž obžalovaný J. Němec seznamoval s nimi více osob a obžalovaný ing. Pavel Dudr tyto pomocí tiskařské techniky rozmnožoval s cílem předat je většímu okruhu lidí“. OS v Kroměříži, soudní spis k případu Jaromíra Němce a Pavla Dudra, spis. zn. 1 T 156/88; též LP, Sb. VONS, inv. č. 28, sign. I/3, kart. 14.
- ³ Znalecký posudek vypracoval Jan Budaý. Znalecké posudky jsou uloženy in: OS v Kroměříži, soudní spis k případu Jaromíra Němce a Pavla Dudra, spis. zn. 1 T 156/88.
- ⁴ Nepřítomni byli obhájci obou obžalovaných, JUDr. Jiří Machourek i JUDr. Renata Volná.
- ⁵ Okresní prokurátor JUDr. Pavel Indra i oba obžalovaní se proti rozsudku odvolali. Dne 4. 5. 1989 požadavek na odvolání vzali všichni zpět.

OS v Kroměříži, soudní spis k případu Jaromíra Němce a Pavla Dudra, spis. zn. 1 T 156/88.

- ⁶ Dokumenty č. 489, 493, 522, 551, 580, 813, 888 a 917. K případu Jiřiny Bedeiové, Pavla Dudra a Jaromíra Němce viz dále sdělení VONS č. 491, 499, 819 a 999, dokumenty č. 494, 502, 823 a 1003.